

wachten en zoo geschiedde het, dat zij ook dan wegbleven. Men beproefde het toen herhaaldelijk met meerderen, er telkens een achterlatende, totdat bleek, dat zij bij 6 of 7 den tel kwijt waren. Als er van 7 mannen 6 terugkeerden, snelden de apen onmiddellijk toe. Zij konden blijkbaar niet verder tellen — laat 't ons zoo maar uitdrukken — dan tot 6.

Deze opmerking is later bevestigd door proeven in de dierentuinen. Men laat er de apen strootjes aan stukjes breken en zegt hun aan hoeveel stukjes, welk bevel stipt wordt uitgevoerd tot hetzelfde getal. Dan raken zij in de war.

De apen kunnen niet verder tellen dan vijf of zes!

't Kan zeker wel gebruikt worden als een beeld van den omvang van hun verstand, in vergelijking met dat der menschen, wier vermogen om te tellen, we zouden wel kunnen zeggen even onbegrensd is als het hunne beperkt.

Inderdaad, al merkt men bij de dieren telkens iets hoogers op dan instinct, men stuit toch ook telkens op 't bewijs, dat hun denken en overleggen is beperkt binnen zeer enge grenzen.

Blijfve ten slotte aan de lezers de beslissing op de vraag, waarvan 't volgende spreekt.

Wij hadden lang een poedel en een prachtige sneeuw witte poes, die zeer vreedzaam samenleefden.

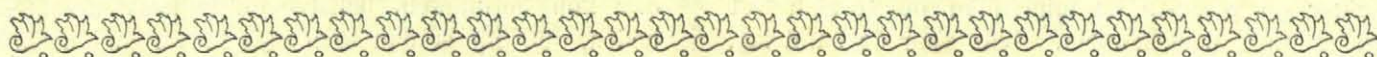
Alleen moesten wij de poes haar maal op een tafel geven, omdat de hond niet altijd de verzoeking kon weerstaan, haar heel vreedzaam weg te drukken en voor haar het maal te doen.

Op zekeren dag hen toevallig ongemerkt gadeslaande, zagen wij dat poes een lekker hapje vallen liet, hetgeen de hond onmiddellijk kwispelstaartend verslond, maar er ook door in den waan werd gebracht, dat het een vriendelijke gave was, en dat de poes wellicht te bewegen ware, er meerdere te geven. Hij ging daarop voor de poes de kunstjes doen, waardoor hij zijn meesters altijd verteederde, en dit met groote inspanning. 't Was kluchtig om het te aanschouwen.

't Baatte echter niet. Poes bleef voor alles ongevoelig. De talenten van haar huisgenoot maakten volstrekt geen indruk op haar. Zij begreep noch het kunstvaardige, noch het doel. En bleek de hond slimmer te zijn?

Spankeren.

A. CARLIER.

Overzicht der voornaamste waarnemingen op ornithologisch gebied

van 1 Mei 1898 tot en met 30 April 1899.

(Vervolg van blz. 103).

Syrnium aluco (L.) — Boschuil. De Amsterdamsche diergaarde ontving een exemplaar 't welk op 21 Juni te Alkmaar (N.-H.) was gevangen.

Deze uil komt in de Hollandsche kustprovinciën slechts zeer zelden voor; ik bezit een exemplaar dat den 27en Juni 1891 te Lisse is geschoten; in andere collectiën zijn mij geen voorwerpen uit die streken bekend. De vangtijd wijst op de mogelijkheid dat *S. aluco* in de bosschen nabij Alkmaar broedt. (S.)

Accipiter nisus (L.) — Sperwer. Den 23en December werd een jong mannetje in de eendenkooi alhier (Texel) op dezelfde wijze als de eenden gevangen (Daalder).

Een vreemde vangplaats en een bewijs te meer op hoe doldriftige wijze de sperwer zonder gevaar te zien, zijn prooi vervolgt. Bij onderzoek bleek de maag van dit exemplaar overblijfselen van een zangvogel te bevatten (S.)

Sula bassana (L.) — Jan van Gent. Men bracht mij een levend exemplaar (♂, ad.) dezer soort, 't welk den 5en Januari aan het strand nabij Noordwijk was gevangen. Deze vogel is door mij aan de Rotterdamsche Diergaarde gezonden. (Finsch).

Artis ontving twee levende voorwerpen welke resp. in November en in Januari aan de Noordzeekust voor IJmuiden waren gevangen. (Kerbert).

Ciconia ciconia (L.) — Ooievaar. Op 27 December zag ik een voorwerp op weiland achter mijn tuin te Bergum (Fr.) De vogel pikte aldaar in de op het land gestapelde hoopen slootbagger. Den 21en November is te Hardegarijp, op een uur afstands van Bergum, insgelijks een exemplaar, wellicht hetzelfde, gezien, en den 11en Januari werd ook te Wartena een ooievaar waargenomen. (Pelinck Stratingh).

Waarschijnlijk is dit een en 't zelfde stuk geweest dat, evenals vele andere vogels, overwinterde. (S.)

Grus grus (L.) — Kraanvogel. Een jager uit deze buurt (Numansdorp, Z. H.) deelde mij mede, dat hij op een dag tegen het eind van Januari jacht gemaakt had op een vogel, ongeveer tweemaal zoo groot als een reiger, terwijl uit zijn verdere beschrijving volgde, dat hij waarschijnlijk een Kraanvogel bedoelde. Toen ik hem daarna een gekleurde afbeelding van deze soort vertoonde, herkende hij zoowel als zijn zoon, daarin den door hen geziene vogel. Blijkens verdere mededeeling van den jager was de vogel erg schuw, en ofschoon hij aan een vleugel beschadigd scheen, had men hem niet kunnen buitmaken. (Dulfer).

Vanellus vanellus (L.) — Kievit. Deze soort heeft dit jaar in grooten getale overwinterd.

In de eerste dagen van Februari waren de kieviten op hunne broedplaatsen op de aan den duinvoet gelegen wei-

landen onder Wassenaer (Z.-H.) en zag ik ze bij Delft (de Graaf); op 14 Januari en later te Bergum (Pelinck Stratingh); 12 Januari zestien stuks te Oegstgeest bij Leiden (van der Spruijt); den geheelen winter door zag ik kieviten bij mijn vischtochten onder Voorschoten, Soeterwoude, Stompwijk en Leidschendam. (Broekaarts). De kievieten zijn dit jaar niet van Texel weggeweest; ook niet met de gestrenge dagen in Maart. (Daalder).

Charadrius dominicus fulvus. (Gmel.) — Aziatische Goudplevier. De Heer A. Coets te Leeuwarden bood mij een exemplaar ten geschenke aan dat op 16 Februari nabij Dokkum (Fr.) was gevangen. Dit stuk, een jong ♀, is het derde, dat bij ons te lande is waargenomen. Het is voor mijne collectie opgezet.

De Aziatische vorm van den Goudplevier onderscheidt zich van onzen gewonen door geringere grootte, door de grijze kleur der okselvederen, die bij *Ch. pluvialis* wit zijn, door de minder laag zich uitstrekkende bevedering van de tibia en door het verschil in onderlinge lengteverhouding van de vleugelpennen. Het eenvoudigst en gemakkelijkst waar te nemen kenmerk bestaat in de kleur aan de onderzijde van den vleugel. Overigens gelijken beide vormen wat de kleur betreft, zeer veel op elkander, zoodat men alleen daarop afgaande, ze licht zou kunnen verwisselen.

Deze vogel broedt hier ver vandaan, namelijk van de Beneden-Jenisei oostwaarts tot aan de Beringstraat; men vond hem broedend in het Taimyrland tot 74° N.B. en op de Nieuw-Siberische eilanden. In Europa is hij slechts enkele malen waargenomen, maar er bestaat alle reden om te gelooven, dat hij meer dan eens over 't hoofd wordt gezien door zijn gelijkenis met de gewone goudplevier. (S.).

Recurvirostra avocetta L. — Kluit. Op 24 Februari zag ik in den polder „het Noorden” (Texel) bij helder vriezend weder en Z.O. wind de eerste aangekomen exemplaren van deze soort, vijf stuks. Later verschenen nog meer voorwerpen en 8 Maart zag ik ze op vele plaatsen. (Daalder).

De kluit, die anders eerst einde Maart of begin April aankomt, heeft zich dus dit jaar, evenals andere soorten, veel vroeger vertoond (S.).

Tringa canutus. L. — Kanoetstrandlooper. Deze soort schijnt bij ons in Mei in volkomen zomerkleed vrij talrijk door te trekken. Op den 12en dier maand ontving ik een ♀, den 15en een ♂ en den 21en vier mannetjes tegelijk, waarvan een door mij aan Artis werd gezonden. Al deze vogels waren gevangen te Hornhuizen (Gr.). Het ♀ is zeer veel lichter gekleurd dan de mannetjes en vertoont weinig van de roestroode tint dezer laatste. Alleen aan den kop en op de onderdeelen is eenig lichtros te zien (S.).

Stercorarius longicauda. (V.) — Kleinste Jager. Door mij werd den 14en September te Lichtenvoorde (Geld.) ter jacht zijnde, een voorwerp dezer soort geschoten (van Sytzama).

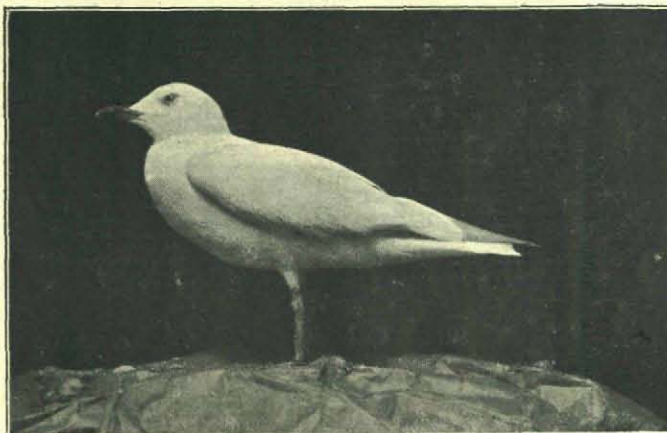
De Heer ter Meer die dezen vogel heeft opgezet, meldde mij dat het een bijna adult ♀ is. De kleinste Jager komt in Nederland slechts zelden voor; al de bekende exemplaren zijn van October (S.).

Larus argentatus. Brünn. — Zilvermeeuw. De Heer H. Rietema meldde mij in Januari, dat hij in het bezit was van een geheel witte meeuw die den 14en dier maand aan de Groninger kust was gevangen. Aan mijn verzoek tot opzending der meeuw werd door dien heer voldaan, en bij aankomst bleek het mij een albinistische kleurverscheidenheid van de gewone Zilvermeeuw te zijn.

De beschrijving die ik van het versche voorwerp heb gemaakt luidt als volgt:

♀. Geheele lengte 54, vleugel 41½, lengte van den bek langs de bovenzijde 4½, hoogte van den bek bij het uitsteeksel aan de onderkaak 1.7, tarsus 5.8, middenteen met nagel 6.3 cm. Iris lichtgeel, snavel lichtblauwachtig vleeschkleurig; tusschen de neusgaten en de punt een donkerbruine vlek aan weerszijden van beide kaken; bovenrand en een vlekje aan beide zijden van het uitstekend deel van de onderkaak geel; punt wit. Gevederte geheel wit, alleen de langste vleugelpennen die nogal versleten zijn, vuilgeel; de witte vlek aan het uiteinde is in dat geel zichtbaar. Pooten en zwemvliezen uniform licht vleeschkleurig; nagels donkerbruin met lichte punt.

Tot mijn leedwezen is de vogel na de vangst gekortwiekt en dus aan één vleugel zeer geschonden.

Witte variëteit van de Zilvermeeuw (*Larus argentatus*).

Albinisme komt bij zeevogels niet dan bij de hoogste uitzondering voor, en ik heb te vergeefs elders naar een dergelijke volmaakt witte meeuw gezocht. De heer Dr. O. Finsch die mijn vogel te Leiden zag, schreef mij, dat deze een unicum is, dat hij zich niet kon herinneren, ooit een dergelijke meeuwen-albino gezien of in de literatuur vermeld gevonden te hebben, en dat noch in het Leidsch noch in het Britsch Museum een zoodanig voorwerp aanwezig is.

Prof. A. Reichenow te Berlijn, wien ik de vangst van den bedoelden vogel meldde, schreef mij, dat hem omtrent albinisme bij meeuwen niets anders bekend is dan dat hij zich herinnert voor jaren eens een gedeeltelijke albino van *Larus canus* L. in handen te hebben gehad.

De heer ter Meer Jr. heeft een photographische afbeelding van den vogel gemaakt, welke hierbij is gereproduceerd. (S.)

Larus minutus Pall. — Dwergmeeuw. Op 15 en 21 December werd telkens één stuk in Artis ontvangen, eerstgenoemd voor de Diergaarde, het tweede, een ♂, voor het Museum Fauna Neerlandica, alwaar de soort tot dusverre ontbrak. Beide werden gezonden door den Heer H. Rietema te Hornhuizen (Gr.) alwaar deze vogels zijn gevangen. (Kerbert).

Van den Heer Daalder ontving ik een oud ♂, dat den 16en December op Texel in een staltnet werd gevangen. Dit voorwerp behield ik voor mijn verzameling; het draagt het reine winterkleed en onderscheidde zich toen het nog versch was door de parelgrijze kleur der bovendeelen, die op de onderdeelen in zachte auroratint overging. Een paar dagen later ontving ik van den Heer Rietema een op 20 December te Hornhuizen gevangen jong voorwerp, 't welk tot mijn leedwezen niet is kunnen worden geprepareerd.

Alzoo zijn, zoover ik weet, in den afgelopen winter niet minder dan vier stuks van deze zeldzaam voorkomende kleine meeuw gevangen. Bovendien werd op 24 November, bij koud, mistig weer en O. wind een exemplaar door mij waargenomen aan het strand nabij Scheveningen. Het wemelde aldaar dien dag van meeuwen (*L. argentatus*, *canus*, *ridibundus* en *marinus*), die aasden op de menigte aangespoelde schelpdieren en in het zeewier naar voedsel zochten. Ook waren er drie kraaien, die smulden van een doode kat!

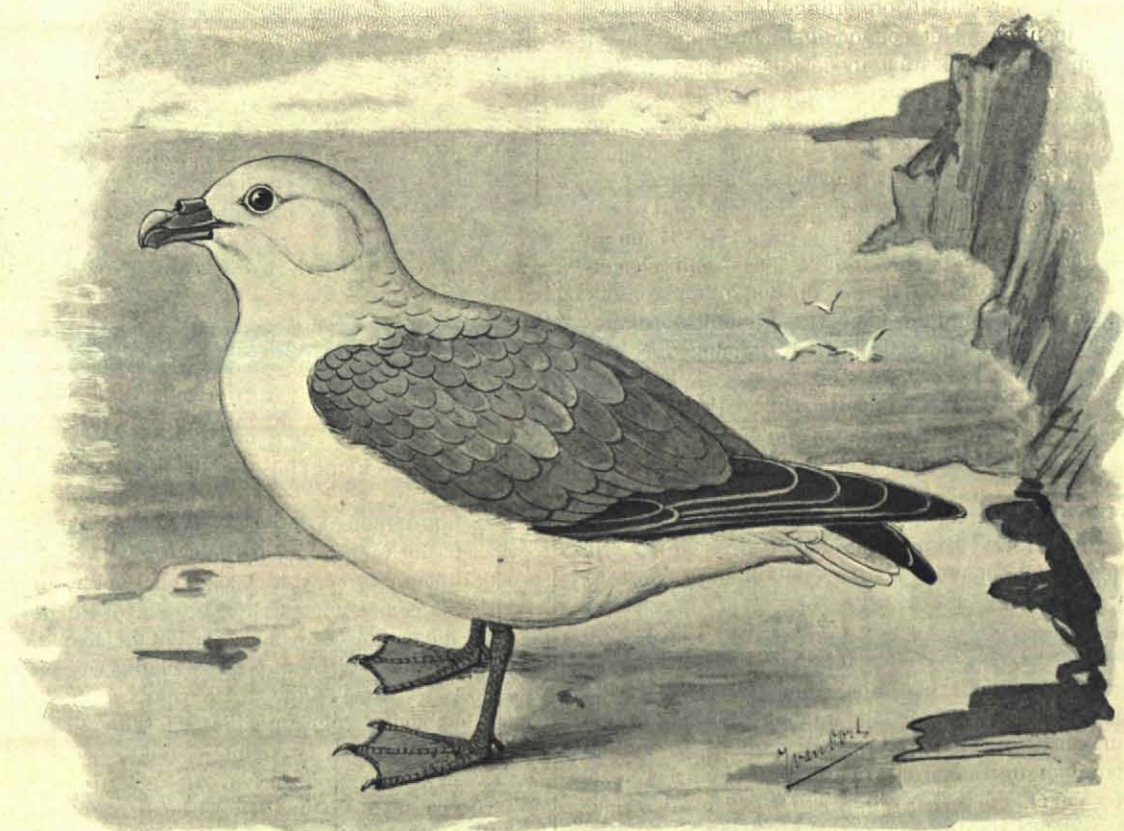
De Dwergmeeuw, die ik van nabij zag, vloog in gezelschap van een gewone Kapmeeuw, zoodat het onderscheid, vooral de donkere onderzijde der vleugels, duidelijk in het oog viel. (S.)

Larus ridibundus capistratus. Temm. — Kleine Kokmeeuw. Den 15en Februari ontving ik van den Heer Rietema een

De Heer Steenhuizen voegt daarbij: „het is een lastige kwestie, maar ik voor mij ben wel geneigd te gelooven dat met *L. capistratus* een dergelijke vorm bedoeld wordt.”

Ik maak van deze zaak melding omdat Temminck, Schlegel en Albarda deze *L. capistratus* als een afzonderlijk ras beschouwen. Ik voor mij ben niet overtuigd, dat deze onderscheiding steekhoudend is omdat de Kokmeeuw naar sexe en leeftijd zoozeer in grootte verschilt. Voor zoover mij bekend wordt door geen enkele buitenlandsche schrijver bedoelde onderscheiding gemaakt. (S.)

Sterna macrura. Naum. — Noordsche Zeezwaluw. Voor hetgeen deze soort betreft, verwijs ik kortheidshalve naar hetgeen door mij daarover reeds is medegedeeld in No. 6 van den derden jaargang van dit Tijdschrift (S.)

Noorsche Stormvogel (*Fulmarus glacialis*).

zeer klein vrouwelijk exemplaar van de Kokmeeuw in nog niet volkomen kleeid. Aangezien de geringe grootte van dezen vogel mij deed denken aan het kleine ras, 't welk door Temminck wordt onderscheiden van den gewonen vorm, zond ik hem aan den Heer Steenhuizen te Amsterdam met verzoek hem te vergelijken met het exemplaar, dat in het Museum Fauna Neerlandica onder den naam van *L. capistratus* bewaard wordt.

De Heer Steenhuizen berichtte mij, dat hem na zorgvuldig onderzoek was gebleken, dat het meeuwtje in afmetingen volmaakt overeenkomt met de Amsterdamsche *L. capistratus*, maar dat ook enkele voorwerpen van *L. ridibundus* hetzelfde nabij komen wat de afmetingen van bek, voetwortel en middenteen betreft, terwijl daarentegen de vleugelmaat, die bij al de aanwezige exemplaren van *L. ridibundus* varieert tusschen 30 en 31 cm., bij mijn vogel slechts 27,5 bedraagt.

Fulmarus glacialis (L.) — Noordsche Stormvogel. Het Museum Fauna Neerlandica van Artis kwam in het bezit van een exemplaar dezer soort 't welk den 16en December te Oostzaan (N.-H.) is geschoten. (Kerbert).

Omtrent deze aanwinst voor gemeld Museum waar de Noordsche Stormvogel alsnog ontbrak, deelt de heer Steenhuizen mij nog mede, dat het exemplaar door den heer C. Eykman werd aangetroffen bij een Amsterdamsch poelier. De eigenaar gaf het opgezette stuk aan Artis ten geschenke. De sexe was bij het praepareren niet onderzocht. (S.)

Anser brachyrhynchus Baill. — Kleine Rietgans. Artis ontving in Januari voor den Dierentuin drie levende exemplaren welke te Hesselingen (O.) waren gevangen. (Kerbert)

Branta ruficollis (Pall.) — Roodhalsgans. Men ving in de

eerste helft van Februari een prachtig exemplaar van deze ons weinig bezoekende gans te Foxhol bij Hoogezand (Gr.). Deze vogel is levend voor de Diergaarde ontvangen. (Kerbert).

Cygnus Bewicki. Yarr. — Kleine Zwaan. Begin November werden op Wieringen een ♂ en bij Kampen (O.) een ♀ gevangen, en in de eerste dagen van Januari een jong exemplaar op Texel. Deze drie vogels zijn levend in Artis ontvangen voor de Diergaarde. (Kerbert).

Harelda hyemalis (L.) — IJseend. In November 1898 en

aantal kraaien, die op dezen voor hen vreemden vogel stootten, verrieden de aanwezigheid van dit afgedwaald exemplaar. Den 21en dierzelfde maand werd een oud ♀ te Hornhuizen (Gr.) in een staltnet gevangen. Beide exemplaren bevinden zich in mijne collectie.

Deze verscheidenheid van de gewone Zeekoet komt slechts in kleinen getale in Nederland voor. Ik had daarvan nog nooit een voorwerp ontvangen. (S.)

Colymbus auritus L. — Kuifduiker. Artis ontving den 18en Augustus een exemplaar, dat op het IJ nabij Amsterdam was geschoten. (Kerbert).

Geeorde Fuit (*Colymbus nigrocollis*).

Januari en Maart 1899 vond ik eenige exemplaren bij Amsterdamsche poeliers (Eyckman).

Ik ontving in den afgelopen winter twee exemplaren, een jong ♀ 't welk den 7en December te Nieuweschild (Texel) in een palingfui was gevangen, en een ♂ in onvolkomen klee, dat den 18en dier maand aan de Groningsche kust nabij Kloosterburen was geschoten. (S.)

Uria lomvia, var. *Ringvia*. Brünn. — Bastaardzeekoet. Den 1en November werd op den Elsterberg nabij Amerongen (Utr.), alzoo midden in het land, een ♂ gevonden. Een

Colymbus nigricollis (Brehm). — Geeorde Fuut. Ik ontving twee vrouwelijke exemplaren in winterklee, respectievelijk op 7 November te Hornhuizen (Gr.) en 16 December op Texel bemachtigd, benevens een oud ♂ in prachtklee, 't welk op de Schelde bij Bergen-op-Zoom den 18en April is geschoten en mij door den Heer L. J. van Rhijn aldaar ten geschenke is aangeboden. (S.)

Doorn. MR. R. BARON SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

